

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Matkailun koulutusohjelma

Veera Turunen

EVA RYYNÄNEN 100 VUOTTA – JUHLAVUODEN TAPAHTUMIA

Opinnäytetyö
Lokakuu 2016

OPINNÄYTETYÖ
Lokakuu 2016
Matkailun koulutusohjelma

Tikkarinne 9
80220 JOENSUU
013 260 600

Tekijä
Veera Turunen

Nimeke
Eva Ryyänen 100 vuotta – Juhlavuoden tapahtumia

Toimeksiantaja
Vuonislahden Taiteilijatalo ry

Tiivistelmä

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli osallistua kuvanveistäjä Eva Ryyänen 100 – vuotta-juhlavuoden tapahtumiin sekä havainnoida juhlavuoden tapahtumia Lieksassa. Taiteilijan koti, Paateri, oli erityisen keskeinen kohde työssäni. Työn toiminnallisessa osiossa käyn läpi havaintojani juhlapäivien kulusta. Toimeksiantajana toimi lieksalainen Vuonislahden Taiteilijatalo ry. Tavoitteena oli selvittää, onko tiedotus tapahtumista saavuttanut yleisöä riittävästi.

Tietoperustaksi valitsin kulttuuri - ja tapahtumamatkailun. Yhdeksi tarkastelukohdaksi nousivat tarinat ja niiden merkitys Paaterille. Opinnäytetyössä selvitetään myös Paaterin verkkomarkkinoinnin tilannetta.

Juhlavuoden tapahtumapäivinä keräsin materiaalia haastattelemalla vierailijoita, valokuvaamalla sekä havainnoimisen keinoin. Haastatteluissa selvisi, että tieto tapahtumista ei ollut tavoittanut kaikkia kävijöitä. Myös parannusehdotuksia annettiin haastatteluissa. Esille tulivat ihmisten tarinat ja muistot Eva Ryyänestä, ja niitä jaettiin tapahtumapäivinä useasti.

Paaterin tulisi panostaa e-markkinoinnin päivittämiseen, sekä ottaa huomioon tarinat ja niiden merkitys, jolloin niitä voitaisiin käyttää hyväksi Paaterin markkinoinnin suunnittelussa.

Kieli
suomi

Sivuja 31

Liitteet 2

Asiasanat
Eva Ryyänen, Paateri, juhlavuosi, havainnointi, tarinat

THESIS
October 2016
Degree Programme in Tourism
Tikkarinne 9
80220 JOENSUU
013 260 600

Author
Veera Turunen

Title
Eva Ryyänen 100 Years – Events of the Centennial.

Commissioned by Vuonislahden Taiteilijatalo ry.

Abstract

The purpose of this thesis was to participate in and observe the events celebrating the centennial of sculptor Eva Ryyänen in Lieksa. The sculptor's home, Paateri, was a central subject of this study. The functional research for this thesis involved observation of the events. This work was commissioned by Vuonislahden Taiteilijatalo ry. The goal was to find out whether information about the events had reached its intended audience.

The theoretical basis of this thesis was in cultural tourism and cultural events. The element of storytelling as part of Paateri's attraction became a focus of this research. The thesis also includes an investigation of the status of Paateri's online marketing.

At the events celebrating the centennial, visitors were interviewed, photographs taken, and the events were observed. The interviews revealed that information about the events had not all of those who were interviewed. Some suggested improvements also arose during the interviews. The anecdotes and memories the visitors had and shared about Eva Ryyänen were frequently shared among the participants of the events.

Paateri should invest in its online marketing. In particular, the importance of stories should be included in the future improvements of Paateri's marketing.

Language
Finnish

Pages 31
Appendices 2
Pages of Appendices 3

Keywords

Eva Ryyänen, Paateri, centennial, observation, stories

Sisältö

1	Johdanto	5
2	Kulttuurimatkailu	6
2.1	Kulttuurimatkailun käsite	6
2.2	Paateri kulttuurimatkailun kentällä	7
2.3	Kulttuurimatkailun kansainvälisyys Suomessa.....	9
3	Tapahtumamatkailu	9
3.1	Tapahtumamatkailu käsitteenä	9
3.2	Tapahtumamatkailun kansainvälinen potentiaalisuus	10
4	Eva Ryytänen, Paateri ja juhluvuosi.....	11
4.1	Eva Ryytänen 100 vuotta	11
4.2	Henkilöhistoria	12
4.3	Paateri	15
4.4	Vuonilahden Taitelijatalo ry	16
5	Opinnäytetyön valinnan perustelu.....	16
6	Havainnointi tutkimusmenetelmänä sekä tarinallistaminen.....	18
6.1	Havainnointi	18
6.2	Havainnointitutkimuksen luotettavuus.....	20
6.2.1	Havainnointi juhluvuoden tapahtumapäivinä	21
6.2.2	Tarinoiden merkitys tapahtumapäivinä	24
7	Juhluvuoden havainnoinnin tulokset	25
8	Luotettavuus ja eettisyys.....	27
9	Pohdinta.....	28
	Lähteet	32

Liitteet

Liite 1	Haastattelukysymykset
Liite 2	Havainnointiraamit

1 Johdanto

*Puilleni minä puhelen,
minä puille, puut minulle,
minun kautta kansalleni.*

Näin kirjoittaa runoilija Otto Räsänen otteesta runossaan ”Laulu lastujen takana” teoksessaan ”Sananjalkaiset pitkospuut”. Teos on julkaistu vuonna 1985. Räsänen omisti runonsa kuvanveistäjä Eva Ryynäselle, joka oli tehnyt läpimurtonsa urallaan vuonna 1974.

Vuonna 2015 tuli 100 vuotta kuvanveistäjä Eva Ryynäsen syntymästä. Eva Ryynänen on merkittävä pohjoiskarjalainen kuvanveistäjä, ja hänen taiteilijakotinsa, Paateri, on edelleen yksi merkittävimpiä matkailukohteita Lieksassa.

Opinnäytetyössäni perehdyn juhluvuoden tapahtumiin. Tein havainnointia tapahtumista muutaman juhlapäivän aikana. Juhlavuosi aloitettiin virallisesti 8.2.2015. Juhlavuoden viimeinen Eva Ryynästä käsittelevä seminaari järjestettiin 18.9.2015. Juhlatapahtumia järjestettiin myös Eva Ryynäsen kotipaikkakunnalla, Vieremällä, mutta itse osallistuin vain Lieksassa järjestettäviin tapahtumiin. Havainnointi tapahtui 14.6.–15.6.2015 sekä 18.9.2015 seminaarissa. Aineistonkeruumenetelmänä käytin havainnointia. Prosessin aikana myös tarinoiden merkitys nousi yhdeksi tarkastelukohteeksi

Raportissani esittelen opinnäytetyöni aiheen, taustatutkimukset sekä tuloksia havainnoimisesta. Näiden lisäksi avaam kulttuuri- ja tapahtumamatkailua käsitteenä Suomessa ja sen historiaa, sekä kansainvälistä näkökulmaa. Kerron myös Eva Ryynäsestä, Paaterista sekä menetelmästäni. Lopuksi mietin, kuinka näitä tarinoita ja historiaa Eva Ryynäsen elämästä voisi hyödyntää mobiilipelin tai vastaavan sovelluksen avulla. Samankaltaisella mobiilipelillä tai sovelluksella, jonka Pielisen Museo on kehittänyt myös esittelemään museon kokoelmaa sekä esittelemään historiaa.

2 Kulttuurimatkailu

2.1 Kulttuurimatkailun käsite

Termille ”kulttuurimatkailu” ei yleisesti löydy vain yhtä, tarkkaa määritelmää. Matkailun edistämiskeskuksen eli Visit Finlandin matkailustrategiassa kulttuurimatkailu määritellään siten, että tuotteet ja palvelut, joita tuotetaan ja tarjotaan ulkopuolisille asiakkaille, on tehtävä yhdessä paikallisen kulttuurin arvojen ja voimavarojen puitteissa siten, että tästä on hyötyä liikekannallisessa muodossa. (Visit Finland 2014.)

Matkailuala on maailmanlaajuisesti yksi nopeimmin kasvavista elinkeinoista. Varsinkin kulttuuriin perehtyvä matkailu kasvaa lähitulevaisuudessa, koska nykyään halutaan tukea kulttuurillisia arvoja ja perinteitä. Siksi sen tutkimiseen ja tuotantoon on investoitu aikaa ja rahaa. Nykyisin ilmasto ja luontokohteet eivät välttämättä riitä matkailijoille, koska he ovat tietoisempia ympäristöstään, ja he haluavat kokea uusia asioita, joita kulttuuri pystyy heille mahdollisesti tarjoamaan (Edgren 2008,16.)

Kulttuurimatkailussa matkailijan pääkohteena ei välttämättä ole itsessään joku tietty kohde tietyllä alueella. Sen sijaan kohde voi liittyä historiaan, maisemiin, arvoihin tai aatteisiin. Matkailijat, jotka erityisesti keskittyvät vain kulttuurimatkailuun, tutustuvat laajasti kohteen kulttuurillisiin erityispiirteisiin. (Vesterinen 2010, 7.)

Kulttuuri itsessään on ollut matkailun pääkohteena kauan. Se on hiljalleen kehittynyt Grand Tour-tyyppisestä matkailusta nykymuotoiseksi kulttuurimatkailuksi. (Richards 2001, 3.) Grand Tour-matkailu oli ylempiluokkaisten nuorten miesten oppimismatka 1800-luvun Eurooppaan. Matkat saattoivat kestää kuukausista jopa vuosiin, ja yleensä matkoilla tutustuttiin tärkeimpiin eurooppalaisen kulttuurin keskuksiin, kuten Pariisiin ja Roomaan. (Kostiainen 2006, 7.)

Yleinen kiinnostus matkailua kohtaan kasvoi teollistumisen myötä, kun vapaa-ajan matkustaminen ei ollut enää yläluokkaisten etuoikeus, vaan myös työläiset pystyivät matkustamaan vapaa-ajallaan. Kiinnostus kulttuuriin on ollut yksi syy matkustaa kohteeseen, ja kulttuurillinen piirre voi olla matkailijalle kuten esimerkiksi ruoka, viini tai nähtävyydet. (Kostiainen 2006, 7–8.)

2.2 Paateri kulttuurimatkailun kentällä

Kulttuuri on yksi Suomen matkailun keskeisimmistä vetovoimatekijöistä. Kulttuurimatkailun kehittämiseksi on toteutettu vuosina 2007-2011 "Onko kulttuurilla vientiä? On!"-katto-ohjelma. Ennen tutkimusta tehtiin kartoitusta, jonka avulla pyrittiin selvittämään kulttuurimatkailun päätoimijat alueittain sekä sen teemat, sisällöt ja mahdolliset haasteet ja niiden kehittämistarpeet. (Vesterinen 2010, 2.) Kartoituksen avulla huomattiin, että omaleimainen kulttuuri, johon kuuluu saamelaisuus, idän ja lännen yhteen tuominen ja myös historia ja läheinen sijainti Venäjään nostavat Suomen kiinnostusta myös kulttuurisena kohteena historiallisessa arvossa. (Vesterinen 2010, 6–7.)

Matkailukentillä työskenteleviltä on kysytty kulttuurimatkailun merkityksestä ja sen potentiaalisuudesta. Kartoituksen yhteydessä toteutettiin kysely matkailualueiden toimijoilta, jossa kartoitettiin kulttuurimatkailun mahdollisuuksia ja pohdittiin jatkotoimenpiteitä. Tämän kartoituksen perusteella käynnistettiin erilaisia projekteja. Kyselyjen yhteydessä on noussut esille tapauksia, joissa on koettu, että kulttuurimatkailu ei välttämättä omaa samanlaista potentiaalia kuin esimerkiksi luontomatkailu. (Vesterinen 2010, 6–7.)

Visit Finlandin matkailustrategiassa vuoteen 2020 on nostettu esille, kuinka matkailullista kulttuuriperimää – eli kulttuurielämyksiä ja -kohteita – tulisi kehittää enemmän. Kehitys johtaisi kulttuurimatkailun tuotannon kasvuun, joka synnyttäisi työpaikkoja kulttuurimatkailun kohteisiin ja matkailualalle yleisesti. Matkailullisena vientituotteena kulttuuri olisi kehittämisen arvoinen. (Visit Finland 2014, 6.)

Paateri on perinteinen kotimuseo, joita Suomesta löytyy muutamia, esimerkiksi kirjailija Akseli Gallen-Kallelan erämaa-ateljee Kalela Ruovedellä (Ruoveden kunta 2016), taidemaalari Pekka Halosen Halosenniemi Tuusulassa (Tuusulan taidemuseo 2016) ja kuvanveistäjä Emil Cedercreutzin kotimuseo Harjavallassa. (Harjavalta 2007) Pohjois-Karjalasta ei muita taiteilijakoteja ja -museoita löydy.

Vaikka Paaterin kävijämäärät laskevat vuosi vuodelta, se on edelleen yksi Pohjois-Karjalan suosituimmista matkakohteista. Vuonna 2014 kävijöitä Paaterissa oli kesä kautena 9471. Kesällä 2015 kävijämäärä kasvoi 11147:än, luultavasti juhluvuoden ja siihen kohdistetun lisätyn markkinoinnin vuoksi. (Pielisen museo 2014, 9.) Vuonna 2012 kävijöitä aukiolokaudella oli 15200 (Väinämö 2013). Vuonna 2013 Paaterin kävijämäärä oli 12574, ja näistä ulkomaalaisten osuus oli 10 % (Saarelainen 8, 2014.) Juhlavuosi nosti matkailijoiden määrää Paaterissa. Huolestuttavaa on, että tulevaisuudessa kävijämäärät saattavat silti jäädä alhaisiksi jos nykyinen kehitys jatkuu. Viime vuosina kävijämäärät ovat yleensä laske-neet.

Tarkasteltaessa Paaterin asemaa kulttuurimatkailun kentällä, nousee esille sen huono näkyvyys internetin hakukoneissa. Hakukoneoptimointi (SEO= Search engine optimization) toimintoa käytetään, kun halutaan parantaa yrityksen verkkonäkyvyyttä. Hakukoneoptimoinnilla tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla internet-sivu saadaan nostettua lähemmäs hakukoneen hakutulosten kärkeä. (Raittila 2016). Jos potentiaalinen matkailija ei tunne kohdetta entuudestaan, hän ei löydä Paateria helposti. Etsittäessä samankaltaisia kohteita Paateri ei nouse esille hakukonetuloksissa. Kun Googlesta etsii hakusanoilla ”kuvanveistäjä museo” ”koti-museo Pohjois-Karjala” ”kuvanveisto museo” tulee Paateri ja Eva Ryyränen vastaan vasta 3. tai jopa 4. sivulla. Muita hakusanoja, joilla yritin etsiä Paateria Googlesta, olivat ”taiteilijakodit”, ”kotimuseot” ja ”puutaide museo”. Haettaessa edellä mainituilla hakusanoilla ei Paateria löydy hakukoneesta ensimmäisten sivujen tuloksista. Hakusanalla ”taiteilija-ateljee” Paateri mainitaan kuitenkin kolmannella sivulla.

Viimeisten vuosikymmenten aikana internet on tullut osaksi ihmisten päivittäistä elämää, ja sitä käytetään yhä enemmän matkojen suunnittelussa, kun etsitään

esimerkiksi kohteita tai arvosteluja ja käytetään karttapalveluita. Näin ollen Paaterin omistajan, Pielisen museon, olisi hyvä päivittää hakukoneoptimointi, jotta Paateri tulisi nopeammin esille etsittäessä paikkaa.

2.3 Kulttuurimatkailun kansainvälisyys Suomessa

Visit Finland on julkaissut Kulttuurimatkailun kehittämisstrategian kansainvälisille markkinoille vuosille 2014–2018. Julkaisussa pohditaan nykytilaa kulttuurimatkailussa ja sen heikkouksia sekä kehittämiskohteita tulevaisuudelle. Kulttuurimatkailun suurin kehitystarve on kulttuurin tuotteistaminen (Visit Finland 2014, 4–5.) Kehitettävää on siinä, että Suomi on vahvasti markkinoitu luontokohteeksi, ja tällöin kulttuurilliset piirteet ovat jääneet vähemmälle huomiolle. Silloin tämä luontokohteiden voimakas markkinointi voidaan nähdä kulttuurimatkailun kannalta uhkana. (Visit Finland 2014, 10.)

Suomi on kulttuurillisesti tunnettu maailmassa, erityisesti korkeakulttuurillisesti. Monet suomalaiset oopperalaulajat ja säveltäjät ovat maailmanlaajuisesti tunnettuja. Myös suomalainen design on tunnettua myös kansainvälisesti. (Visit Finland 2014, 12.)

3 Tapahtumamatkailu

3.1 Tapahtumamatkailu käsitteenä

”Tapahtuma” on laaja käsite. Tapahtumiksi lasketaan kaikki pienistä, yksittäisistä tilaisuuksista, aina suuriin massatapahtumiin asti. (Pasanen & Hakola 2009, 10.)

Tapahtumat voidaan jakaa sisältönsä perusteella esimerkiksi kulttuuritapahtumiin, bisnestapahtumiin sekä urheilutapahtumiin. Kulttuuritapahtumia voi olla esimerkiksi erilaiset musiikki- ja tanssitapahtumat sekä myös paikallista kulttuuria esittelevät tapahtumat. Edellä mainitut voidaan myös jakaa yksityiskohtaisempiin

ja spesifioida ne omiin alaluokkiinsa, kuten jazz-, klassisen- ja kansanmusiikkita-
pahtumiin. (Pasanen & Hakola 2009, 12.)

Tapahtumamatkailussa käytetään käsitteitä työntövoima- ja vetovoimatekijät. Työntövoimatekijä yleensä houkuttelee matkailijan liikkeelle omalta kotipaikka-
kunnaltaan, jolloin kyse voi olla halusta irtautua arjesta ja työstä. Kohdepaikka-
kunnalla taas voi olla jotakin, mikä vastaavasti vetää matkailijaa puoleensa, esi-
merkiksi nähtävyydet. (Pasanen & Hakola 2009, 15.)

Tapahtumamatkailu rinnastetaan vahvasti kulttuurimatkailuun, mutta sen yksi
osamuoto voi olla harrastematkailu. Tämä tarkoittaa sitä, että yksi motiivi matkai-
lijalle, tai ensisijainen syy matkustaa johonkin kohteeseen, on erityskiinnostus jo-
honkin harrasteeseen, esimerkiksi tietty urheilulaji, kulttuurin muoto tai erityinen
musiikkilaji. (Pasanen & Hakola 2009, 15–16.)

3.2 Tapahtumamatkailun kansainvälinen potentiaalisuus

Tapahtumista ja niiden positiivisista vaikutuksista tehtyjä tutkimuksia on vähän,
varsinkin kansainvälisen merkittävyyden ja matkailun näkökulmasta. Vuonna
2007 Joensuun yliopistossa tutkittiin kahdentoista erisisältöisen ja -kokoisen itä-
suomalaisen tapahtumien kävijäprofiileja sekä vaikuttavuutta. Tutkimuksessa
keskityttiin lähinnä kotimaisiin vierailijoihin, koska kansainvälisten kävijöiden
osuus oli suhteessa paljon pienempi verrattuna kotimaisiin. Tutkimuksessa haas-
teltiin 730 kansainvälistä kävijää.

(Eronen & Ruoppila 2008, 8–10.)

Haastattelussa ja tutkimuksessa kävi ilmi, että ulkomaalaisista matkailijoista noin
56 % on ensimmäistä kertaa vierailulla Suomessa. Tärkeimpinä tekijöinä valin-
noissaan he pitivät kulttuuria, nähtävyyksiä ja historiaa. Esille tutkimuksessa nos-
tettiin myös luonto ja halu nähdä ja kokea jotain uutta. Tutkimuksessa nostettiin
ylös, että ulkomaalaiset pitävät suomalaisista kulttuurikohteista ja –tapahtumista,
ja suosittelisivat kohdemaata ja kohteita ystävilleen. (Eronen & Ruoppila 2008,
54–55.)

Kansainvälisten matkailijoiden kokemukset kotimaisista kulttuuritapahtumista sijoittuvat lähinnä Helsinkiin, jonne ensikertalaiset matkaajat yleensä ensimmäisenä suuntaavat. Helsingin ulkopuolisissa kulttuurikohteita käyttävät matkustelijat ovat Suomessa ainakin toisella vierailullaan. Tapahtumat ovat vielä yleensä tuntemattomampi kohde matkustaa verrattuna perinteisiin kulttuurikohteisiin, ja päätös osallistua tapahtumaan syntyy vasta itse paikan päällä. (Pasanen & Hakola 2009, 18.)

Kansainvälisten matkailijoiden saaminen kulttuurikohteiden lisäksi tapahtumiin asettaa lisähaasteita markkinoinnille ja tapahtuman kehittämiseksi. Varsinkin, kun tutkimuksia kansainvälisistä tapahtumamatkailijoista ei ole tehty paljon. Nämä arvokkaat tutkimukset toisivat lisätietoja ja vastauksia tapahtumien kävijöiden motiiveista ja antaisivat selkeitä suuntauksia markkinointilinjauksiin. (Pasanen & Hakola 2009, 19–20.)

4 Eva Rynänen, Paateri ja juhluvuosi

4.1 Eva Rynänen 100 vuotta

Vuonna 2015 tuli täyteen sata vuotta Eva Rynänen syntymästä, ja tämän kunniaksi Paaterissa, Pielisen museossa ja kuvanveistäjän kotipaikkakunnalla, Viereellä järjestettiin erilaisia tapahtumia ja konsertteja. Vuonislahden taiteilijatalo Ry alkoi kesällä 2014 käynnistellä hanketta, jossa kerättäisiin muistiinpanoja Eva Rynäsestä ja Paaterista. Samaan aikaan Pielisen museo suunnitteli juhluvuoden näyttelyä, ja näyttämötaiteen ohjaaja Kirsikka Leino esitti idean Eva Rynäsestä kertovasta näytelmästä. (Sulopuisto 2015, 6.)

Kesällä 2015 Paaterissa järjestettiin avoimien ovien päivä 14.6.2015. Se sisälsi muun muassa musiikkiesityksen, Eva Rynänen taidetta koskevan esitelmän sekä Kirsikka Leinon näytelmän ”Puun sydämen laulu”.

Eva Rynnäsen syntymäpäivänä 15.6 julkistettiin Sirpa Sulopuiston kirjoittama, Vuonislahden Taiteilijatalo Ry:n julkaisema juhlateos ”Kaikkialla on kauneutta”. Kirjan julkistamisen jälkeen Paaterin kirkossa järjestettiin myös kaksi juhlakonserttia lieksalaislähtöisten muusikkoveljesten, Matti ja Jussi Makkosen, esittämänä.

Syyskuun 18. päivä järjestettiin Vuonislahden seurojentalolla Pielisen altaan 20. symposium – seminaari. Pääteemana oli myös Eva Rynnänen ja hänen merkityksensä sekä paikallisesti, valtakunnallisesti että kansainvälisesti. Tapahtumaan oli kutsuttu useita luennoitsijoita, ja Kirsikka Leinon näytelmä ”Puun sydämen laulu” esitettiin myös tapahtumassa. Kävijämäärä museon aukioloaikana 15.5.–15.9.2015 olivat noin 11 500 matkailijaa. Ulkomaalaisten kävijöiden osuus kokomäärästä oli 14,7 %. (Kärkkäinen 2016.)

Eva Rynnäsen kotipaikkakunnalla Vieremällä järjestettiin myös juhluvuoden kunniaksi ohjelmaa. Pielisen museossa esillä ollut näyttely ”Eva Rynnänen 1915–2001”, oli myös Vieremällä nähtävissä. (Pielisen museo 2015, 7.)

4.2 Henkilöhistoria

Kuvanveistäjä Eva Rynnänen syntyi 15.6.1915 Vieremällä maanviljelijäperheeseen. Evan alkuperäinen sukunimi oli Åsenbrygg, mutta perhe vaihtoi sen myöhemmin Honkajärveksi. (Simola & Tissari-Simola & Repo 2004, 17.)

Lapsesta asti Eva osoitti taiteellista osaamista, erityisesti veistoksillaan. Maatilan askareet, paimenen tehtävää lukuun ottamatta, eivät häntä liiemmin kiinnostaneet. Paimenen tehtävien ohella hän pystyi keskittymään veistämiseen, ja näin syntyi pieniä eläinhahmoja leikkikaluiksi, jotka siihen aikaan olivat melko harvinaisia. (Laininen 1992, 5.)

19-vuotiaana Rynnänen aloitti taiteilijaopintonsa Ateneumissa, Suomen taiteilijayhdistyksen koulussa Helsingissä. Hänen näytetyönään toimi lahoon haapa-

puuhun veistetty Veljekset Hiidenkivellä (kuva 1). Työ herätti huomiota valtakunnallisesti, ja hänestä tehtiin lehtiartikkeli Suomen Kuvalehteen. (Laininen 1992, 6.)

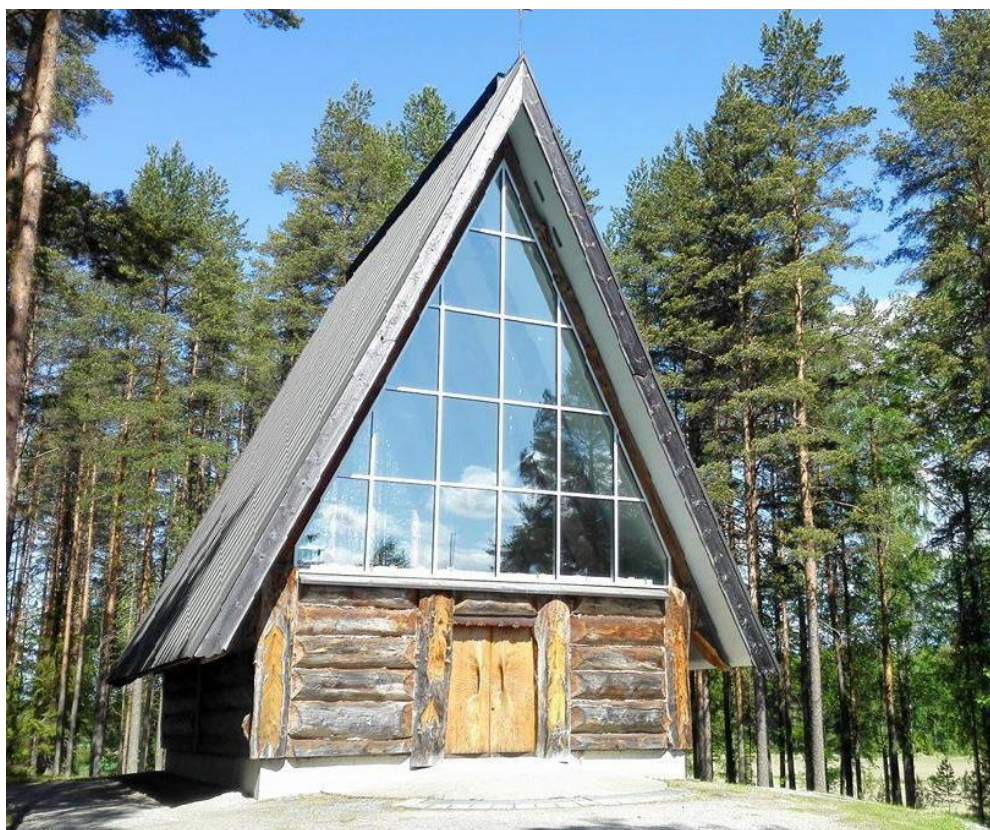

Kuva 1. Eva Rynänen "Veljekset Hiidenkivellä" (Kuva: Veera Turunen)

Toisen maailmansodan aikaan hän tapasi luutnantti Paavo Rynänen. 1944 Eva ja Paavo avioituvat ja muuttivat Paavon lapsuuden maisemiin Vuonisjärvelle. Paavon vanhempien maista lohkaistiin heille kaistale, ja näin Rynäset muuttivat Paateriin. (Sulopuisto 2015, 29–33.)

Eva Rynänen työskenteli päätoimisesti maatilan emäntänä 30 vuotta ja veisti taideteoksiaan, minkä karjanhoidoltaan ehti. Läpimurtonsa hän teki 1974 pitämällä taidenäyttelyn Amos Anderssonin taidemuseossa Helsingissä. Näyttelyn myötä Eva Rynänen maine nousi kuvanveistäjänä, ja tilaustöitä sateli taiteilijalle useita. Tämän myötä karja myytiin ja navetta muutettiin taiteilijan ateljeeksi. (Simola ym. 2004, 49–50.)

Eva Rynnänen ehti uransa aikana veistää yli 500 eri teosta. Suurin osa teoksista oli puutöitä. Suurimpana työnä pidetään Paaterin pihassa seisovaa honkakirkkoa (kuva 2.), jonka Eva Rynnänen rakensi vuosina 1989–1991 yhdessä miehensä Paavon kanssa. Heidän apunaan oli Lieksan kaupungin rakennus- ja sähkömiehiä. (Simola ym. 2004, 66.) Myöhemmin Paaterin pihapiiriin valmistui Galleria-kahvila, koska Evan ja Paavon yksityiset tilat eivät kestäneet matkailijavirtojen kulutusta. (Simola ym. 2004, 81.)

Kuva 2. Vuonna 1991 valmistunut Paaterin kirkko. (Kuva: Veera Turunen)

Eva Rynnänen kuoli vuonna 2001 lokakuussa, ja vain kolme kuukautta myöhemmin, tammikuussa 2002, kuoli hänen miehensä Paavo. Rynnäsille ei koskaan syntynyt lapsia, joten he testamenttasivat Paaterin Lieksan kaupungille, jotta matkailutoiminto jatkuisi tulevaisuudessa heidän taitelijakodissaan. (Sulopuisto 2015, 159 – 161.)

4.3 Paateri

Paateri, Ryynäsen taiteilijakoti ja -ateljee, sijaitsee 30 kilometriä Lieksasta etelään, Kolin läheisyydessä Vuonisjärvellä. Nimi Paateri tulee kuvanveistäjän miehen, Paavon, lapsuuden lempinimestä *Paatero*. Pariskunnan taiteilijakodista on vuosien mittaan tullut matkailukohde, jossa taiteenystävät ja matkailijat ovat saaneet tutustua kuvanveistäjän elämäntyöhön ja teoksiin.

(Simola ym. 2004, 8–9.)

Vieraita Paaterissa on käynyt vuosien mittaan jonkin verran, mutta ateljeen valmistumisen jälkeen tuli Paaterista virallinen matkailukohde. Lieksan kaupunki palkkasi oppaat ja kävijöiltä alettiin periä pääsymaksu. Opastettujen kierrosten myötä Ryynänen sai keskittyä veistämiseen (Sulopuisto 2015, 115.) Kirkon valmistumisen jälkeen kesällä 1992 kävijämäärät nousivat huimasti. Saman vuoden kesänä kävijämäärä oli yli 80 000 vierasta. (Sulopuisto 2015, 157.)

Pihapiiriin kuuluu kolme vierailtavaa rakennusta; koti, ateljee ja kirkko. Lisäksi alueella on myös Galleria-kahvila. Lieksan kaupungin palkkaamat oppaat vetävät opaskierroksia tarvittaessa yksittäisille asiakasryhmille, ja suuremmille tilausryhmille kuuluu aina pääsylippuun opastettu kierros. Kirkkoa vuokrataan myös useasti häihin ja muihin juhlatilaisuuksiin. Lisäksi Lieksan seurakunta järjestää jumalanpalveluksia muutaman kerran vuodessa. (Kärkkäinen 2016.)

Paaterin Galleria-kahvilaa hallinnoi yksityinen yrittäjä, ja Lieksan kaupunki on ulkoistanut tämän vastuulle lipunmyynnin, oppaiden ohjauksen, ryhmien vastaanottamisen ja kirkon vuokraamisen. Paateri sekä Galleria-kahvila ovat myös useasti auki talvilomien aikaan, mutta tällöin paikalla ei ole oppaita. (Kärkkäinen 2016). Eva Ryynänen testamenttasi Paaterin Lieksan kaupungille, jotta matkailutoiminto vielä jatkuisi siellä hänen kuolemansa jälkeen. Vuonna 2013 Paateri siirrettiin Pielisen museon hallinnon alaisuuteen. (Pielisen museo 2014, 2.)

4.4 Vuonislahden Taitelijatalo ry

Toimeksiantajanani toimii vuonna 2006 perustettu Vuonislahden Taiteilijatalo ry. Yhdistyksen tarkoituksena on vaalia ja tukea vuonislahtelaisten taitelijoiden, kuten kuvanveistäjä Eva Rynnäsen ja kirjailija Heikki Turusen, teosten korkeakulttuurista arvoa. (Vuonislahden Taiteilijatalo Ry 2016.) Tarkoituksena on edistää taiteenaloja ja niiden tutkimustyötä, erityisesti Eva ja Paavo Rynnäsen taiteilijakodin, Paaterin, Kolin ja muiden taidetoimintojen Pielisen läheisyydestä. Yhdistys haluaa myös tukea nuorten taideharrastusta. (Vuonislahden Taiteilijatalo Ry 2016.)

Vuonna 2011 valmistui taiteilijatalo Hupeli, jota vuokrataan taide- ja tutkimuskäyttöön. Taiteilijaresidenssissä on kolmelle tutkijalle tai taiteilijalle puitteet harrastaa toimintaansa samanlaisessa autenttisisessa ympäristössä kuin Eva Rynnänen tai Heikki Turunen. (Vuonislahden Taiteilijatalo Ry 2016.)

5 Opinnäytetyön valinnan perustelu

Olen itse toiminut Paaterissa vuosina 2012 ja 2013 Lieksan kaupungin palkkaamana kesäoppaana, ja toisena kesänä suoritin myös perusharjoittelun koulun puolesta Paaterin Galleria-kahvilanpitäjälle Pirkko Kärkkäiselle. Kuulin syksyllä 2014, että vuosi 2015 on juhluvuosi Eva Rynnäsellemme, ja että sen kunniaksi julkaisitaisiin Sirpa Sulopuiston kirjoittama kirja sekä järjestettäisiin juhlanäyttely ja lukuisia konsertteja. Päätin, että nämä juhluvuoden tapahtumat olisivat sopiva aihe opinnäytetyöhöni, varsinkin koska aihe oli minulle tuttu ja läheinen. Otin yhteyttä Sirpa Sulopuistoon, joka toimii opinnäytetyöni ohjaajana toimeksiantajani, Vuonislahden Taitelijatalo ry:n, puolesta.

Alun perin ideana oli olla mukana järjestämässä tapahtumia, mutta aikataulun takia en olisi millään ehtinyt mukaan järjestelyihin, joten lopulta päätin havainnoida juhluvuoden tapahtumia matkailun näkökulmasta. Tämä tarkoitti sitä, miten ihmiset olivat tietoisia järjestelyistä paikan päällä, kuinka he olivat kuulleet juhla-

vuoden tapahtumista, mitä aikatauluihin oli laitettu ja kuinka juhlapäivät vaikuttivat kävijämääriin tai tavalliseen vuoteen verrattuna. Olin kahtena päivänä Paaterissa havainnoimassa ja haastattelemassa ihmisiä sekä kuvaamassa päivän tapahtumia sekä omaan käyttöön että pyynnöstä tapahtuman Facebook-sivulle. Syksyllä osallistuin Pielisen altaan Symposium-seminaariin, jonka aiheena oli myös Eva Ryyänen.

Useiden merkittävien suomalaisten juhlavuosia on vietetty viime vuosina. Kirjailija Tove Janssonin juhlavuotta vietettiin vuonna 2014. Vuonna 2015 juhlittiin myös säveltäjä Jean Sibeliuksen 150-vuotisjuhlavuotta ja muusikko Tapio Rautavaaran juhlavuotta. Halusin selvittää, onko heidän merkivuosistaan tai juhlavuosien tapahtumista tehty opinnäytetöitä. Tutkin Theseus-tietokannasta näiden merkkien henkilöiden nimillä opinnäytetöitä, ja sen lisäksi etsin Googlestä tietoa hakusanoilla ”Tove Jansson juhlavuosi”, ”Tove Jansson juhlavuosi tutkimus”, ”Tapio Rautavaara juhlavuosi” ”Tapio Rautavaara opinnäytetyö matkailu” ja ”Tapio Rautavaara 100v. tapahtumat”. Mistään näistä ei kuitenkaan löytynyt tutkimusmateriaalia tai opinnäytetöitä omaan tarkoitukseeni.

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli havainnoida Eva Ryyäsen juhlavuoden tapahtumia, kerätä ihmisiltä tietoa haastattelun avulla (liite 1). Otin myös paljon kuvia paikan päällä, mutta lähinnä omaan käyttööni, jotta kirjallista työtä tehdessä pystyin visuaalisen materiaalin avulla muistamaan paremmin päivän tapahtumat. Pyyntöstä otin myös muutamia kuvia toimeksiantajalleni, joita he sanoivat laittavansa juhlavuoden tapahtumasivulle. Kuvia ei kuitenkaan käytetty. Toivon, että opinnäytetyöstäni olisi hyötyä näin ollen muiden juhlavuositapahtumien järjestämisessä, ja että se auttaisi hahmottamaan, miten niitä voitaisiin laadukkaasti parantaa, mitä erilaisia tapahtumia on järjestetty ja miten niitä voidaan hyödyntää esimerkiksi opinnäytetyönä.

6 Havainnointi tutkimusmenetelmänä sekä tarinallistaminen

6.1 Havainnointi

Havainnointi tutkimustyössä tarkoittaa tietoista tarkkailua, eikä vain asioiden näkemistä. (Vilkkä 2014, 33.) Havainnoinnissa etuna on se, että silloin saadaan välittömästi tietoa valitusta kohteesta, oli se sitten yksilöiden, ryhmien tai tilanteiden tutkimista. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006). Havainnointi tiedonkeruuna voidaan luokitella kahteen tyyppiin: osallistuvaan havainnointiin, jossa havainnoija osallistuu itse toimintaan, jolloin kerättyä tietoa voidaan pitää laadullisena; ja ei-osallistuvaan, jolloin tiedonkeruu tapahtuu täysin kohteesta ulkopuolisena. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006.) Osallistuvan havainnoinnin alalajeina pidetään myös aktivoivaan osallistuvaa havainnointia eli toimintatutkimusta ja piilohavainnoimista. Piilohavainnointi on myös ei-osallistuvan havainnoinnin alalaji. Nämä neljä havainnointikeinoa ovat kaikkein yleisimmät mutta niiden lisäksi yhtenä vaihtoehtotapana voidaan etnografiaa eli kokemalla oppimista. (Vilkkä 2014, 38.)

Havainnointia pidetään yleensä hyvänä tutkimusmenetelmänä, koska se ei ole sidoksissa verbaaliseen viestintään, vaan havainnointi voidaan tehdä myös liikkeistä, ilmeistä, eleistä sekä havainnoitavan toiminnoista. Havainnointi ei ole myöskään riippuvainen kohteesta ja siitä, onko kohde mahdollisesti motivoitunut olemaan havainnoitavana tai onko kohde halukas olemaan tutkimuskohteena. (Vilkkä 2014, 6.)

Havainnointitavat ja havainnoijan roolit usein jaotellaan sen mukaan, miten havainnoija toimii tutkimustilanteessa ottaen huomioon tutkimuskohteensa. Näissä asioissa on otettava huomioon eri havainnointitapojen rajat. (Vilkkä 2014, 37.)

Osallistuva havainnointi tarkoittaa sitä, kun tutkija on mukana tutkimuskohteensa toiminnassa. Yleensä havainnointi on ennalta sovittu tutkimuskohteen ryhmän

kanssa ja havainnointi tapahtuu ennalta sovitun teoreettisen näkökulman mukaan. (Hirsjärvi & Remes & Sajavaara 2005, 202.)

Ei-osallistuvassa tai tarkkailevassa havainnoinnissa tutkija tutkii kohdettaan ulkopuolisena, eikä näin ollen osallistu tutkimuskohteensa toimintaan. Tässä havainnointitavassa on tarkoitus oppia tarkkailemalla, ja siksi on äärimmäisen tärkeää, että havainnointiraamit on suunniteltu etukäteen hyvin ja että havainnointi on järjestetty tarkkaan. Ei-osallistuvassa havainnoinnissa on kyse vain tarkkaan päätetyistä kohteista ja tutkimuspiirteistä. (Vilka 2014, 39.)

Aktivoiva osallistuva havainnointi eli toimintatutkimus eroaa osallistuvasta havainnoinnista siten, että havainnoija pyrkii tarkoituksella muuttamaan kohdettaan. Tutkimusaineiston kerääminen perustuu tilannekeskeisyyteen, muutoksenhakuisuuteen ja aktiiviseen vaikuttamiseen. Näin tutkija pyrkii muuttamaan todellista totuutta, jota tutkija tutkii. (Vilka 2014, 41.)

Piilohavainnointia on kahden tyyppistä. Ensimmäisessä tyyppissä kohde ei tiedä, että tutkija havainnoi häntä, ja näin ollen tutkija ei osallistu havainnoitavan kohteensa elämään millään muotoa. Siksi tutkijan on pitädyttävä ulkopuolisena tutkimuksen keston ajan, vaikka hänellä olisi mahdollisuus vaikuttaa tilanteeseen ja muuttaa sen kulkua. Tämä havainnointikeino ei ole aina eettisesti oikein, koska kohde ei tiedä olevansa havainnoinnin kohteena. Toinen piilohavainnoinnintyyppi on se, kun tutkija osallistuu tutkittavan kohteen toimintaan ensisijaisesti muista syistä kuin tutkimusmielessä, esimerkiksi tutkiessaan ja havainnoidessa oman työyhteisön sisällä tai harrastusryhmässä. (Vilka 2014, 39.)

Oma roolini juhluvuoden tapahtumapäivinä oli ei-osallistuva havainnointi sekä osallistuva havainnointi. Kuten aiemmin tekstissä on mainittu, osallistuvan ja ei-osallistuvan havainnoijan roolin väli on hyvin häilyvä, ja siksi myös koin, että oma roolini myös havainnoijana ei ollut kovin selkeä. Osallistuvana havainnoijana kyselin vierailijoilta mielipiteitä tapahtumapäivistä, osallistuin tilaisuuksiin sekä otin valokuvia omaan käyttööni. Ei-osallistuvana havainnoijana istuin kuuntelemassa puheita ja seminaareja, enkä itse esimerkiksi osallistunut tapahtumien järjestämiseen tai ollut juhlapäivien ohjelmassa mukana.

Havainnointi voidaan järjestellä hyvin systemaattisesti ja järjestellysti, jolloin se on yksityiskohtaista ja jäsenneltyä, tai havainnointi voidaan järjestää niin, että tiedonkeruu ja havainnoitavat asiat ovat joustavia ja väljiä. Strukturoitu havainnointi vaatii yleensä hyvän etukäteissuunnittelun jo hyvässä vaiheessa ennen havainnointitilannetta. Havainnointi voi epäonnistua jos sitä ei ole suunniteltu hyvin ennakoon.

Omassa työssäni havainnoin kolmessa eri tapahtumassa, kaksi kertaa Paaterissa ja yhden kerran Vuonislahden seurojentalolla. Havainnointiin tein selvät lähtökohdat ja kirjoitin muistiinpanoja, jotta minulla olisi tarpeeksi materiaalia opinäytetyötä varten. Alun perin minun oli tarkoitus vain haastatella ihmisiä, mutta ihmisten vähäisen kiinnostuksen vuoksi haastattelumateriaalia ei tullut tarpeeksi, joten en jatkanut haastatteluja enää ensimmäisen havainnointipäivän jälkeen. Saamistani haastatteluista kuitenkin kävi ilmi muutamia hyödyllisiä tietoja, joita pystyttiin käyttämään hyödyksi opinäytetyön tekemisessä.

Kirjasin muistiinpanoja koko havainnointipäivien ajan sekä otin valokuvia, jotta voisin hyödyntää niitä jatkossa pohtiessani havainnoinnin onnistumista sekä tuloksia, miten juhlapäivät onnistuivat. Havainnointi oli minulle kaikkein selvin tutkimusmenetelmä, koska en suoranaisesti osallistunut tapahtumiin, joten minun osallistumiseni tapahtumiin tapahtui vain seuraamalla.

6.2 Havainnointitutkimuksen luotettavuus

Havainnoinnin luotettavuus riippuu pitkälti siitä, kuinka tutkimus on suoritettu. Luotettavuuteen voi vaikuttaa jos havainnoija on tehnyt puutteellisia kirjauksia muistiinpanoihin tai havainnointia aletaan arvailla. Osallistuvassa havainnoimisessa muistiinpanojen merkitseminen voi viivästyä, mikä johtaa niiden tyypistymiseen, ja myöhemmin kirjoitetut merkinnät saattavat olla puutteellisia tai ne ovat saattaneet muuttua ajan myötä. (Anttila 2015.)

Havainnointi on aina valikoivaa, ja jokainen ihminen havaitsee eri asioita, ja tämän tarkoituksena on saada neuvottelu- ja vuorovaikutusprosessien avulla tutkijan ulkoiset ärsykkeet vastaamaan omia ajatus- ja käsitelmalleja. Tutkija kokee tilanteet ja havainnoimiset eri tavalla kuin tutkimuskohteena olevat. Tutkijan tulisi ymmärtää, mitä havainnoi, miksi havainnoi ja miten hän saa tarvitsemansa tiedon kohteesta. (Vilkka 2014, 9–11.)

Suurimmaksi ongelmaksi voi muodostua se, että havainnoija ei ehdi reagoimaan tilanteisiin. Virhelähteeksi pystytään myös mainitsemaan se, jos havainnoitava rupeaa muuttamaan käyttäytymistään koska tietää olevansa havainnoinnin kohteena. (Virtuaaliammattikorkeakoulu 2016.). Kysyessäni vierailijoita haastateltavaksi monet kieltäytyivät, koska kokivat kysymykset liian monimutkaisiksi. Se vuorostaan lisäsi lähellä olevien vierailijoiden kynnystä osallistua itse haastatteluun. Koin myös, että en päässyt välillä kirjoittamaan kaikkia havaintojani ylös valokuvaamisen ohella. Tämä aiheutti myöhemmin ongelmia käydessäni läpi muistiinpanojani

6.2.1 Havainnointi juhluvuoden tapahtumapäivinä

Havainnointi toteutettiin kolmena päivänä, kaksi kertaa paikan päällä Paaterissa ja syyskuussa seurojentalolla. Olin valmistautunut havainnoimiseen etsimällä tietoa eri havainnointimenetelmistä sekä valmistellut itselleni havainnointiraamit (liite 2) joita käyttäisin eri päivinä. Ensimmäisenä päivänä tarkoituksena oli haastatella ihmisiä ja kysyä heiltä, mistä he ovat saaneet tiedon avoimien ovien päivästä, juhluvuoden tapahtumista, ja yleisesti kysyä Evan taiteesta. Toisena päivänä, kirjanjulkistamistilaisuudessa, tarkoitus oli havainnoida päivän ohjelmaa ja sen sujuvuutta sekä valokuvata. Myöhemmin päivän mittaan otin tarkastelukohteeksi myös tarinoiden merkityksen sekä tarinallistamisen, koska koin, että tarinat nousivat todella vahvasti esille ihmisiä havainnoidessa sekä haastattellessa heitä. Haastatteluissa ja keskusteluissa ihmiset kertoivat mielellään tarinoita ja muistoja Eva Ryytäsestä sekä Paaterista.

Ensimmäisen päivän aamulla kertosin vielä havainnointiraamin perusteet, ja hahmotin mielessäni, mitä havainnoinnin tulisi sisältää. Alkuperäinen tavoite ennen

havaintopäivää oli vain saada mahdollisimman paljon haastatteluja kävijöiltä. Kun lähdetään käyttämään havainnointia tutkimusmenetelmänä, tulisi havainnointiraamin olla jo hyvissä ajoin suunniteltu. Tutkimusmenetelmänä havainnointi ei kuitenkaan ollut minulle entuudestaan tuttu. Siksi pyrin alkuperäisen havainnointiraamin suunnittelun jälkeen, mutta ennen havainnoinnin aloittamista, hankkimaan aiheesta lisätietoa. Se aiheutti minulle sen ongelman, etten enää havainnointia tehdessäni ollut varma omasta havainnoijan roolistani enkä ollut varma, mitä tarkalleen ottaen tulisin havainnoimaan.

Suunnittelin havainnointia kesäkuun alussa, muutaman päivän ajan ennen tapahtumia, joita olin menossa havainnoimaan. Tarkan havainnoinnin aloitin kuvaamisella Paaterissa 14.6.2015 kello 9:20. Seurasin myös ryhmää, joka oli saapunut kierrokselle, ja heidän luvallaan otin heistä muutamia kuvia. Yritin haastatella ryhmäläisiä, mutta ainoastaan matkanjohtaja suostui vastaamaan haastattelukysymyksiini (liite 1). Ongelmaksi päivän mittaan nousi se, että ihmiset eivät uskaltaneet osallistua haastateltavaksi, koska he kokivat, etteivät osanneet vastata oikein kysymyksiin. Myös ongelmana saattoi olla se, että en uskaltanut häiritä kävijöitä kesken opastuksen tai kahvittelun, jolloin otanta kohderyhmästä jäi pieneksi.

Jo alussa esille nousivat tarinat, ja niiden kertominen oli vierailijoille tärkeää. Tarinat kohtaamisista taiteilijan kanssa ja muistot Paaterista olivat ihmisille mukavaa kuultavaa. Myös kertojalle muistojen jakaminen oli tärkeää. Jokaisella vierailijalla oli oma tarina kerrottavanaan, ja se yleensä liittyi aikaan, jolloin vierailijat olivat Paaterissa vierailleet. Muistojen ja kokemusten jakaminen onkin merkittävä tekijä Paaterin viehätyksessä kävijän näkökulmasta.

Päivällä Paaterin kotitalon pihapiirissä esitettiin Kirsikka Leinon ohjaama, elämänkerrallinen näytelmä ”Puun sydämen laulu”, joka kertoi Evan henkilötarinan. Pihapiiri oli tunnelmallinen esityspaikka, jolloin pohdin myös, pystyttäisiinkö Paateriin tuomaan muitakin esityksiä, erityisesti pihapiiriä ja kotitaloa kunnioittaen.

Toisena havainnointipäivänä, 15.6.2015, aloitin havainnoimisen jo aamulla kirjoittaen ylös muutamia muistiinpanoja siitä, mitä tulisi ottaa huomioon, kun kirjoitan

ylös päivän havainnoiteja. Edellisenä päivänä koin, että tarinat ja niiden merkitys nousivat esille vierailijoiden keskuudessa. Siksi päätin, että havainnoin myös tarinoiden kannalta ja mietin, että mitä ne merkitsevät Paaterille. Paikalle saapuesani minua myös pyydettiin valokuvaamaan toimeksiantajalleni, jotta he voisivat laittaa juhlavuoden Facebook-sivuille kuvia tapahtumista ja ohjelmasta. Pyyntö valokuvaamisesta hieman häiritsi havainnointiani, koska koin siten, että minun tulisi ottaa hyviä kuvia, joita pystyttäisiin laittamaan muidenkin ihmisten nähtäville. Yritin myös valokuvata siten, että kukaan vierailijoista ei selvästi näkyisi kuvassa. Jos kuvasin yksittäisiä ihmisiä erinäisissä tapahtumissa, pyysin luvan ottaa heistä kuvia ja julkaista kuvia Facebookissa.

Kirjanjulkistamistilaisuudessa oli mukana tahoja, jotka olivat mukana kirjan kokoonpanemisessa: yhteistyökumppaneita sekä avustajia. Ensin kutsuvieraat saapuivat kotitaloon, jossa he pitivät puheita ja kiittelivät yhteistyöstä toisiaan. Paikalla oli myös median edustajia.

Toinen havainnointipäivä oli kirjanjulkistamispäivä. Sirpa Sulopuisto oli kirjoittanut kirjan ”Kaikkiällä on kauneutta – kuvanveistäjä Eva Ryyänen”. Kirja perustuu tarinoihin Evasta ja kirjeenvaihdosta, jota Eva on käynyt nuoruusvuosinaan. Kirjanjulkistamistilaisuuteen oli kutsuttu kutsuvieraita, illalla oli myös konsertti kuvanveistäjän kunniaksi Paaterin kirkossa. Toisena juhlavuoden päivänä keskityin lähinnä valokuvaamiseen, mutta havainnoin myös tarinoita ja tarinoiden merkitystä päivänä. Sirpa Sulopuiston kirja perustuu juurikin tarinoihin Eva Ryyänestä ja hänen elämästä, joten pidin sitä hyvänä lähtökohtana päivän havainnoimiselle. Päivän aikana Paateriin saapui useita kutsuvieraita.

Myöhemmin syksyllä, 18.9.2015, järjestettiin viimeinen juhlavuoteen liittyvä tapahtuma, Pielisen altaan symposium. Seminaarin aiheena oli Eva Ryyänen sekä hänen merkittävätyensä kuvanveistäjänä paikallisesti, kansallisesti sekä myös kansainvälisesti. Seminaarin järjesti Vuonislahden Taiteilijatalo ry, ja tapahtumaan oli avoin kutsu, jolloin kuka tahansa sai ilmoittautua seminaariin. Tilaisuus järjestettiin Vuonislahden seurojentalolla.

Seminaari aloitettiin Lieksan kaupunginjohtajan, Esko Lehdon, puheella, jossa Lehto painotti paljon Paaterin kulttuurimatkaillista perimää. Lisäksi Paateri on aikoinaan ollut hyvinkin merkittävä myös Lieksan teollistumisen kannalta, kun kirkkoa alettiin rakentaa yhdessä kaupungin avulla. Projekti työllisti lieksalaisia urakoitsijoita. Erityisesti kaupunginjohtaja painotti puheessaan kulttuuritapahtumien, kuten juhluvuoden tapahtumien, merkitystä Lieksassa.

Toisena puhujana seminaarissa oli Riitta Kormana Turun museokeskuksesta. Esitelmässään hän keskittyi enemmän puun käyttämiseen materiaalina veistotyössä. Lisäksi hän kertoi puutaiteen historiasta sekä vertaili Turun puutaiteen kokoelmia Evan työn kanssa. Koin, että Riitta Kormanan esitelmä toimi hyvänä vastapainona, kun muu ohjelma käsitti ainoastaan Evaa ja hänen elämäntyötään.

Puolivälissä seminaaria esitettiin Kirsikka Leinon jo aikaisemmin esitetty näytelmä, Puun sydämen laulu, nyt viimeistä kertaa. Puitteet mielestäni näytelmän esittämiseen eivät olleet suotuisat, ja sähköt katkesivat kesken esityksen noin 20 minuutiksi. Monet ihmiset jälkeinpäin sanoivat, että sähköjen katkeaminen oli oikein hyvä efekti näytelmään ja lisäsi tunnelmaa entisestään.

Seuraavat puhujat käsittelivät omia tarinoitaan ja kohtaamisiaan Evan kanssa: Evan ystävä, Terttu Heiskanen-Timonen, sekä kirjailija Heikki Turunen. Molemmat kertoivat omia tarinoitaan Evasta, muistoja ja asioita, joita he vaalivat kuvanveistäjänsä. Nämä esitelmät keräsivät myös muut ihmiset keskustelemaan omista kokemuksistaan ja muistoista Evasta keskenään.

Lopuksi oli mahdollisuus esittää kysymyksiä puhujilta sekä keskustella asiasta, mutta itse en pystynyt jäämään kuuntelemaan tilaisuuden loppua aikataulujen vuoksi, vaan jouduin lähtemään juuri ennen yhteenvetoa pois. Monet puheenvuorot venyivät, ja siksi seminaaria jouduttiin pitkittämään yliajalle.

6.2.2 Tarinoiden merkitys tapahtumapäivinä

Alun perin tarkoitukseni oli havainnoida vain matkailullisesta näkökulmasta juhluvuoden tapahtumia, eli kuinka asiakkaat ovat saaneet tiedon ohjelmasta, mistä he löytävät seminaarit ja mitä muuta ohjelmaa on suunniteltu juhluvuoden kunniaksi. Esille kuitenkin nousivat vierailijoiden omat tarinat Eva Rynäsestä ja Paaterista, joten päätin ottaa yhdeksi tutkimuskohteeksi tarinoiden merkityksen ja tarinallistamisen.

Paaterissa usein vierailijat jakavat omat muistonsa ja tarinansa Eva Rynäsestä, Paaterista tai veistoksesta, joita he ovat joskus jossain nähneet. Myös opastuksen yhteydessä jaetut tarinat oppaan ja asiakkaan välillä ovat arvokkaita, sillä näin myös opas saa uutta tietoa Eva Rynäsen historiasta.

7 Juhluvuoden havainnoinnin tulokset

Haastatteluista, joita ensimmäisenä päivänä, tuli arvokasta tietoa paikan saavuttavuudesta sekä siitä, miten tieto tapahtumasta ja siitä sisältävistä ohjelmista, oli saavuttanut kävijät. Muutamat vierailijat olivat tulleet vain paikan päälle ilman tietoa, että oli ollut avoimien ovien päivä. Myös internetissä ei ollut löytynyt tietoa juhluvuoden tapahtumista; ainoastaan aukioloajat olivat löytyneet, kun hakukoneisiin kirjoitti hakutulokseksi esimerkiksi ”Eva Rynänen”, tai ”Paateri”. Juhluvuoden kannalta olisi hyvä, jos tieto juhluvuodesta olisi tullut jo heti ensimmäisillä hakutuloksilla vastaan.

Isoksi ongelmaksi haastatteluissa nousi ilmi myös Paateriin johtavan tien kunto. Monet kävijät valittivat tien huonosta kunnosta ja epäilivät sen johtavan myös siihen, että kävijämäärät laskevat, kun linja-autoryhmät eivät voi enää saapua Paateriin. Lieksan kaupunki on kyllä vuosien mittaan paikkaillut tien pahimpia reikiä, mutta vieraiden aavistukset voivat hyvinkin olla oikeassa. Henkilökunnalle usein kesän mittaan valitetaan tien kunnosta, vaikka he eivät asioille voi mitään tehdä.

Tietoa tapahtumasta kävijät olivat saaneet paikallisista lehdistä sekä mediasta, mutta esille nousi myös se, että avoimen päivän tarkkaa ohjelmaa ei tiedetty.

Havainnoidessani huomasin, että kahvilaan ei ollut sijoitettu minkäänlaista aikataulua avoimien ovien päivästä. Tämä aiheutti logistisia ongelmia kahvilan henkilökunnalle, kun asiakkaat ahtautuivat pieneen kahvilaan odottamaan tietoa ilta-päivän ohjelmasta. Palautteen perusteella tieto tapahtumasta ei ole saavuttanut kävijöitä riittävästi. Koin, että järjestäjien olisi kuulunut ohjeistaa ihmisiä liikkumaan museoalueella ja sen lisäksi myös järjestää kahvilatilaan ja museoympäristöön ohjelma-aikatauluja. Kahvilan henkilökunnan ongelmaksi tuli se koska heille ei ollut kerrottu, ketkä ovat kutsuvieraita ja miten heidät erottaa tavallisista vierailijoista. Tämä olisi voitu välttää, jos järjestäjät olisivat tiedottaneet kahvilan henkilökunnalle paremmin kutsuvieraiden järjestelyistä.

Eryteisesti havainnoinnissa esille nousivat tarinat ja niiden merkitys. Vierailijat jakoivat keskenään muistoja Evasta toisilleen. Myös haastateltaessa ja jututtaessa vieraita nousivat esiin tarinat Paaterista ja Eva Ryyinäsestä. Havainnoidessani kävijät alkoivat jakamaan omia tarinoitaan ja muistojaan Paaterista ja Eva Ryyinäsestä, mikä sai minut pohtimaan näiden hyödyntämistä Paaterin markkinoinnissa ja ehkä sisällön suunnittelussa. Opaskierrokset perustuvat Eva Ryyinäsen historian kertomiseen. Informaation lisäksi kävijöille kerrotaan pieniä tarinoita taiteilijan elämästä ja mielenkiinnon kohteista.

Tarinallistamisessa kyse on siitä, kuinka yrityksen imagon tai brändin luomisessa käytetään tarinoiden apua, josta voi olla myös suurta hyötyä markkinoinnin luomisessa. (Haukio 2015.) Jokaisella kävijällä oli selkeästi omia kokemuksiaan ja tarinoitaan Paaterista ja Eva Ryyinäsestä. Näiden tarinoiden avulla olisi mahdollista kehittää Paaterista ja Eva Ryyinäsestä sekä hänen aiheistaan samankaltaisen mobiilipelin kuin Pielisen Museon ”Lieksa Myst”. ”Lieksa Myst” auttaa museovierailijoita ymmärtämään, miten entisaikaan on eletty, ja pelissä esitellään museoesineitä digitaalisen pelin muodossa. (Lieksan kaupunki 2016.)

8 Luotettavuus ja eettisyys

Jotta tutkimus olisi eettinen ja hyvän käytännön mukainen, tutkimustyön sekä tulosten tallentamisen ja esityksen on oltava rehellistä, huolellista ja tarkkaa. Muiden työt on otettava huomioon sekä kunnioitettava heidän julkaisujaan asianmukaisesti viittaamalla teksteissä lähteisiin. (TENK 2012, 8–9.)

Opinnäytetyössäni käytin laadukkaita ja ajankohtaisia lähteitä. Tein tarkat lähdeviittaukset tekstiin kunnioittaen näin tekijänoikeuksia. Lähteitä olen pyrkinyt keräämään tarpeeksi eri tahoilta. Käytettäessä eri lähdemateriaaleja, tulee olla tarkka, että suoraa kopiointia ei tapahdu. Tämän pystyn välttämään siten, että en kopioinut suoraan, vaan pyrin kertomaan lähdetekstin sisällön omin sanoin, lähdetä kuitenkin vääristelemättä. Pyrin suhtautumaan lähteisiin ja tutkimustuloksiin neutraalisti, etenkin kun opinnäytetyöni aihe on minulle henkilökohtaisesti tuttu.

Olen tehnyt sopimuksen toimeksiantajani kanssa, jonka avulla pyrin noudattamaan yhdessä luotuja sopimuksia ja aikatauluja. Havainnoinnin tueksi olen valokuvannut tapahtumassa omaan arkistoon, ja olen myös kysynyt luvan valokuvattavilta henkilöiltä käyttää kuvaa opinnäytetyössäni.

Havainnoidessani juhlavuoden tapahtumia ja myöhemmin käydessäni läpi havainnointimuistiinpanojani, ja lukiessani haastattelumateriaalia myös ongelmaksi koitui se, etten ollut aikaisemmin kirjoittanut materiaaleja puhtaaksi. Tämä saattoi olla ongelma, koska muistiinpanoissa saattoi olla puutteita, jotka olisin saattanut muistaa heti tapahtumien jälkeen. Vasta myöhemmin muistiinpanoja lukiessani kaikki huomiot olivat melkein unohtuneet, ja siksi havainnoinnin puhtaaksi kirjoittaminen kärsi.

9 Pohdinta

Työssäni havainnoin kulttuurimatkailua ja etenkin taitelijoiden juhluvoiteen liittyviä oheistapahtumia. Viime vuosina on vietetty useamman suomalaisen taiteilijan juhluvuosia, mutta heidän tapahtumistaan ja siihen liittyvistä matkailukohteista ei löytynyt paljoa tietoa varsinkaan tutkimusjulkaisuissa. Etsittyäni useammalla eri hakusanoilla ja eri paikoista tietoa tapahtumista, ja lopulta, kun tietoa ei löytynyt omiin tarpeisiini, päätin jättää juhluvoiteen vertailun keskenään ja kirjoittaa pelkästään havainnoimisesta sekä tarinoista. Koin paikka paikoin hankalaksi rajata opinnäytetyöni sisältöä, koska välillä olisin halunnut verrata tapahtumia esimerkiksi Jean Sibeliuksen juhluvoiteen, esimerkiksi hänen kotipaikkakunnallaan järjestettäviin tapahtumiin. Juhluvoiteen tapahtumia Lieksassa järjestettiin hyvin, mutta olisin silti halunnut osallistua myös Evan kotipaikkakunnalla, Vieremässä, pidettyihin tapahtumiin.

Eva Ryytänen ja Paateri ovat minulle omakohtaisesti tuttuja, joten neutraali suhtautuminen tutkimukseen välillä tuotti hankaluuksia. Koska Paateri on paikkana niin tuttu, asetti tämä paineita laadukkaalle tutkimusmateriaalille ja sen hankkimiselle. Paateri ja Eva Ryytänen olivat minulle entuudestaan tuttuja aiheita, joten koin olevani vastuussa siitä, että havainnointi olisi laadukasta. Aika ajoin koin, että tämä paine ja liiallinen läheisyys aiheeseen pitkittivät kirjoitusprosessia.

Koin havainnoinnin alussa hyväksi tutkimusmenetelmäksi opinnäytetyötäni ajatellen, mutta koin sen myös hyvin vaikeaksi aika ajoin. Totesin myöhemmin, että havainnointi oli ajoitettu oikeille päiville, ja sain näistä kolmesta päivästä paljon kuvamateriaalia itselleni myöhempää käyttöä varten. Havainnointi tutkimusmenetelmänä on toimiva, mutta vain, jos sen tekee huolellisesti suunniteltuna ja jäseneltynä. Oma havainnointini ei ehkä ollut kaikkein toimivin menetelmä juhluvoiteen tapahtumissa, mutta koin oppineeni menetelmästä paljon, ja tulevaisuudessa tiedän, miten tehdä havainnointitutkimus, jos tulee tilaisuus tehdä sellainen.

Suurimmaksi ongelmaksi havainnoinnin kanssa koin sen, että havainnointiraamit eivät olleet alusta asti tarkkaan suunnitellut ja mietityt. En myöskään ollut ottanut selvää, kuinka paljon tutkimusmenetelmänä havainnointi tulee viemään aikaa ja resursseja, jotta se olisi hyödyllistä opinnäytetyöni kannalta. Havainnoinnin aikana kirjoitin myös omia muistiinpanoja, joita minun olisi heti kannattanut kirjoittaa puhtaaksi ja analysoida.

Koska tarinat Eva Rynäsestä ja Paaterista nousivat juhluvuoden tapahtumapäivinä usein esille, mietin, miten sitä pystyttäisiin mahdollisesti hyödyntämään tarinallistamisen kautta. Paateriin voitaisiin mielestäni tehdä samankaltainen peli, missä kerrottaisiin Evan nuoruudesta, elämästä sekä kuvanveistämisestä. Lisäksi koska Evalla on paljon kansallisromanttisia aiheita veistoksissaan, esimerkiksi ”Kalevala” ja Aleksis Kiven ”Seitsemän Veljestä”, voitaisiin niiden esittelemisen ja historia myös lisätä peliin. Tämän kaltainen mobiilipeli saattaisi lisätä kiinnostusta Paateria ja Evaa, sekä ”Seitsemää Veljestä” ja ”Kalevalaa”, kohtaan. Erityisesti kokisin tämän kaltaisen pelin olevan hyvä lapsille ja koululaisryhmille, jotka ovat vuosien saatossa vähentäneet vierailujaan Paaterissa. Lisäksi pelin avulla voidaan kertoa Evan tarinaa ja esitellä veistoksia, silloinkin kun oppaita ei ole mahdollista käyttää. Tätä olisi mahdollista laajentaa myös opinnäytetyöprosessiksi muille aloille, esimerkiksi pelisuunnitteluun.

Sovellus tai peli aloitettaisiin kahvilan pihalta, josta kävijä jatkaisi ensimmäisenä Paaterin kotitalon pihaan. Portailla sijaitsee Eva Rynäsen veistämä Iku-Tursoa esittävä teos. Tässä kohtaa kävijä voisi saada mobiilisovelluksesta tietoa Kalevalasta, Iku-Tursosta ja veistoksesta. Valittavat kohteet voitaisiin numeroida ja mobiilisovelluksen avulla kävijä voi itse helposti saada tietoa valitsemastaan kohteesta. Sovelluksesta tiedon voisi saada joko äänenä tai tekstinä toteutuksen tai kävijän valinnan mukaan. Ulkomaalaisia kävijöitä varten saatavilla olisi eri kieli-versioita.

Tarinallistamisella tarkoitetaan tarinalähteistä palvelumuotoa, jossa yrityksen tai brändin toiminta suunnitellaan tarinalähtöiseksi. Tarinaa voidaan käyttää markkinoinnissa kaikilla mahdollisilla keinoilla, kuten visuaalisesti, kirjallisesti, valoilla ja

vaikka esineillä. Kun tuotetta tai palvelua voidaan mahdollisuuksia puitteessa tarinallistaa, lisää sen tuotteeseen elämyksellisyyttä ja sen myynti voi näin olla helpompaa. (Kalliomäki 2011.)

Opinnäytetyön kokoaminen oli itselleni todella pitkä prosessi, jonka aloitin jo vuonna 2014. Aihe ja sisältö vaihtuivat monta kertaa matkan aikana, ja koin, että prosessin pitkittäminen ei omalla kohdalla toiminut. Opinnäytetyön venyminen aiheutti ongelmia sisällöntuottamisen kanssa, ja ehkä liian tuttu aihe aiheutti paineita minulle koska halusin tehdä liikaa, ja yrittää tuottaa mahdollisimman laadukasta tutkimussisältöä. Laadukkaan lähdemateriaalin löytäminen tuotti ongelmia, koska monet julkaisut olivat omiin tarpeisiin sopimattomia, sekä haluamiani lähdekirjoja ei löytynyt. Tämän vuoksi minun piti turvautua paljon internetjulkaisuihin, ja painettujen lähdemateriaalin löytäminen ei onnistunut mieleni mukaisesti.

Jos opinnäytetyötä lähtisin uudestaan tekemään, tekisin sen aivan eri tavalla. Ensimmäiseksi suunnittelisin selvät raamit työlleni, käyttäen apuna erilaisia kaavioita ja miellekarttoja. Näin minulla olisi selvät lähtökohdat ennen kuin lähtisin asiaa tutkimaan. Erityisesti jos käyttäisin havainnointia tutkimusmenetelmänä, tulisi minun silloin tehdä selkeä tutkimussuunnitelma sekä valita että määritellä roolini havainnoijana erityisen tarkkaan. Erilaisten miellekarttojen ja kaavioiden avulla pystyisin helposti näkemään, onnistuisiko havainnoiminen ja mitä asioita havainnoinnin aikana minun tulisi ottaa huomioon.

Koin, että jos tapahtumista tehdään opinnäytetyötä opinnäytetyön tekijän olisi oltava mukana suunnittelussa. Itse kokisin, että jos tietäisin enemmän aikatauluista ja järjestelyistä, se helpottaisi oman työni suunnittelua ja mahdollistaisi tutkimuksen suunnittelun jopa paremmin. Alun perin olisin halunnut olla tekemässä juhluvuoden tapahtumia ja suunnittelussa mukana, mutta koska suunnitteluprosessi aloitettiin jo hyvissä ajoin ennen kuin sain idean opinnäytetyöstä.

Opinnäytetyöprosessin aikana esille nousivat tarinat, muistot ja niiden merkitykset. Koska nämä asiat nousivat jopa paremmin esille, joten minun olisi ehkä ollut helpompaa vain keskittyä tarinoihin, tarinallistamiseen ja kuinka tarinoita käytetään hyväksi matkailualalla, tuotteistamisessa ja markkinoinnissa. Koska yritin pysyä

alkuperäisessä suunnitelmassani, joka ei ollut minulle itsellenikään mikään täysin selvä suunnitelma, jäi arvokkaat huomiot tarinoista ja niiden mahdollisista jatkokäytännöistä huomiotta.

Lähtökohtaisesti opinnäytetyöprosessi oli hyvä oppimiskokemus. Tutkimusmenetelmä havainnointi ei soveltunut tähän työhön. Olisin tarvinnut enemmän menetelmäosaamista. Uskoisin että opinnäytetyöstä tulee olemaan hyötyä jatkossa toimeksiantajalle ja mahdollisille muille opinnäytetyöntekijöille, jotka tekevät samankaltaisista aiheista. Tämän opinnäytetyön pohjalta jatkotutkimuksia voitaisiin tehdä esimerkiksi e-markkinointisuunnitelmia ja käsikirjoitusta koskien. Paaterin verkkonäkyvyyttä tulisi parantaa hakukoneoptimoinnin avulla ja uusi markkinointisuunnitelma olisi myös tehtävä. Tarinoiden merkitystä voitaisiin hyödyntää selvällä käsikirjoituksella.

Lähteet

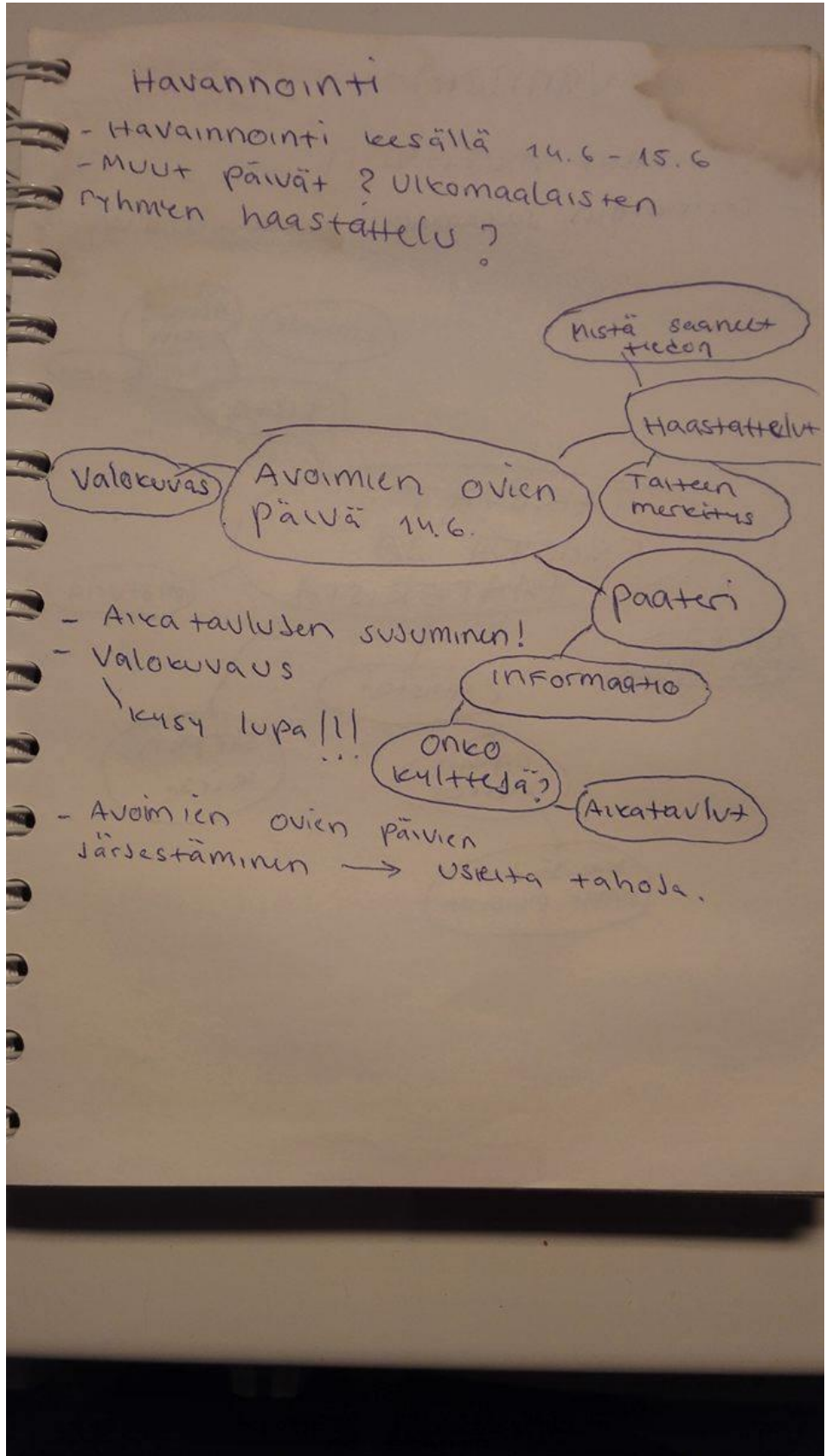
- Anttila, P. 2015. Havainnointitutkimuksen luotettavuus. Metodix.
http://www.metodix.com/fi/sisallys/01_menetelmat/01_tutkimusprosessi/02_tutkimisen_taito_ja_tiedon_hankinta/09_tutkimusmenetelmat/07_havainnointitutkimuksen_luotettavuus. 3.12.2015.
- Edgren, H. 2008. Cultural Tourism - An Experience of Place And Time Teoksessa Lehtimäki, M . (toim.) . Cultural Heritage And Tourism: Potential, Impact, Partnership And Governance. Lithuania: Versus Aureus.
<http://mg.kpd.lt/users/www/uploaded/3%20Forum%20publ%20on%20cultural%20heritage%20and%20tourism.pdf>. 3.12.2015.
- Eronen, A. & Ruoppila, S. 2008. Ulkomaalaiset matkailijat suomalaisissa kulttuurikohteissa ja tapahtumissa. MEK. <http://www.kulmat.fi/images/tiedostot/Artikkelit/A162%20Ulkomaalaiset%20matkailijat%20suomalaisissa%20kulttuurikohteissa.pdf>. 3.12.2015.
- Harjavalta. 2007. Emil Cedercreutzin museo. Harjavalta.
<http://www.harjavalta.fi/palvelut/museo/>. 4.5.2016.
- Haukio, M. 2015. Tarinallistaminen. Storymia.
<http://www.storymia.net/tarinallistaminen>. 26.4.2016
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2005. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.
- Kalliomäki, A. 2011. 1. Mitä tarinallistaminen on? Tarinakone. 30.11.2011.
<http://www.tarinakone.fi/blogi/1-mita-tarinallistaminen-on/>. 5.5.2016.
- Kostiainen, A. 2006. Yksilöitä ja suuria joukkoja: Matkailun historialliset muutostekijät. Teoksessa Muuttuva matkailu – tietoa matkailusta ja matkailuelinkeinosta. Joensuun yliopisto.
http://epublications.uef.fi/pub/urn_nbn_fi_uef-20100069/urn_nbn_fi_uef-20100069.pdf. 4.2.2016.
- Kärkkäinen, P. 2016. Yrittäjä. Paaterin Galleria-kahvila. Puhelinhaastattelu. 2.2.2016.
- Laininen, M. 1996. Karjalan kukkiva puu. Jyväskylä: Kirjapaja
- Lieksan kaupunki. 2016. LieksaMyst mobiilipeli. Pielisen museo.
<http://www.lieksa.fi/lieksamyst>. 2.5.2016.
- Pasanen, K. & Hakola, E. 2009. Suomalaisen kulttuuritapahtumien matkailullinen merkittävyys ja kansainvälinen potentiaali. Helsinki. MEK.
- Pielisen museo. 2014. Toimintakertomus vuodelta 2014.
- Pielisen museo. 2015. Toimintakertomus vuodelta 2015.
- Pohjois-Karjala.com. 2016. Paateri – Eva Ryyänen.
<http://www.pohjoiskarjala.com/kunnat/lieksa/matkailu/paateri-eva-ryyn%C3%A4nen>. 4.2.2016.
- Raittila, A. 2015. Hakukoneoptimointi lyhyesti. Nettibisnes.info.
<http://nettibisnes.info/hakukoneoptimointi/>. 11.4.2016.
- Richards, G. 2001. Cultural Attractions And European Tourism. Wallingford. CABI Publishing. 3.12.2015.

- Ruoveden kunta. 2016. Kalela. Ruoveden kunta.
<http://www.ruovesi.fi/kulttuuri/kalela/>. 4.5.2016.
- Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniikka, A. 2006. KvaliMOTV-Menetelmäopetuksen tietovaranto. Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto.
http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L6_4.html. 3.12.2015.
- Saarelainen, A. 2014. Lieksa –Puukaupunki Pielisen Karjalassa. Lieksan kaupunki.
http://puunkaytto.lieksada.fi/userfile/files/seminaari/Lieksa-Puukaupunki_Pielisen-Karjalassa.pdf.3.5.2016.
- Simola, S., Tissari-Simola, V. & Repo, S. 2004. Paateri Eva ja Paavo Rynnäsen taitelijakoti. Jyväskylä: Kirjapaino Oy.
- Sulopuisto, S. 2015. Kaikkiällä on kauneutta kuvanveistäjä Eva Rynnänen. Joensuu: Grano Oy.
- TENK. Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Tutkimuseettinen neuvottelukunta.
http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf. 6.2.2016.
- Tuusulan taidemuseo. 2016. Tervetuloa Halosenniemeen!. Tuusulan taidemuseo.
<http://www.halosenniemi.fi/>. 4.5.2016.
- Vesterinen, N. 2010. Yhteenveto kulttuurimatkailun nykytilasta & kehittämistarpeet toimenpide-esityksineen. femEmare Oy.
<http://www.kulmat.fi/images/tiedostot/Artikkelit/Kulttuurimatkailun%20kartoitus%202010.pdf>. 3.12.2015.
- Vilka, H. 2014. Tutki ja havainnoi.
<http://hanna.vilka.fi/wp-content/uploads/2014/02/Tutki-ja-havainnoi.pdf>. 6.2.2015
- Virtuaaliammattikorkeakoulu. 2016. Observointiin perustuvan tutkimuksen suorittaminen.Virtuaaliammattikorkeakoulu.
<http://www2.amk.fi/digma.fi/www.amk.fi/opintojaksot/0709019/1193463890749/1193464131489/1194289409557/1194290592851.html>. 5.2.2016.
- Visit Finland. 2014. Kehittämisstrategia Kansainvälisille markkinoille. Visit Finland.
<http://www.visitfinland.fi/wp-content/uploads/2014/03/Kulttuurimatkailun-kehitt%C3%A4misstrategia-2014-20183.pdf?dl>. 3.12.2015.
- Vuonilahden taiteilijatalo. 2016. Taiteilijatalo Hupeli. Vuonilahden taiteilijatalo ry.
<http://www.taiteilijatalo.net/>. 2.2.2016.
- Väinämö, J. 2013. Paateri siirretty Pielisen museon ammatilliseen huomaan. Yle.
http://yle.fi/uutiset/paateri_siirretty_pielisen_museon_ammattilliseen_huomaan/6473095. 3.5.2016.

Haastattelukysymykset

1. Mistä sait selville avoimen ovien päivästä ja/tai juhlavuoden tapahtumista?
2. Tiesittekö mitä tapahtumia juhlavuoteen kuuluu?
3. Kuinka tuttu Paateri on teille?
4. Mitä Eva Rynnäsen taide teissä herättää?

Havainnointiraamit

Havainnointiraamit

